

Irving Shaw: U FRANCUSKOM STILU

Bidouz je stigao iz Egipta, negdje tijekom prijedpodneva. Pođe u svoj hotel i rukuje se s portirom, rekavši mu da je put bio divan, ali da su Egipćani nemogući. Od portira je saznao da je grad prepun, kao i obično i da su cijene u sobama opet skočile, kao i obično.

- Turistička sezona opet traje dvanaest mjeseci godišnje – reče portir pružajući Bidouzu njegov ključ. – Nitko više ne ostaje kod kuće, to je stvarno naporno.

Bidouz pođe gore i kaže nosaču da stavi pisaću mašinu u ormar, jer ju više nije mogao gledati. On otvori prozor, gledajući s uživanjem Seineu kako protječe. Onda se okupa i obuče čistu odjeću te daje Kristinin broj telefona ženi na centrali. Telefonistica je imala zlobnu naviku da ponavlja brojeve na engleskom i Bidouz primjeti, uz osmijeh, da se ni to nije promijenilo. Začuje se uobičajena histerija žica kad je telefonistica dobila Kristinin broj. U Kristininom hotelu telefon se nalazio u hodniku ispred sobe i Bidouz je morao slovo po slovo izdiktirati ime. – Gospođica «T» kao Teodora, «A» kao Andre, «T» opet kao Teodora, «E» kao Edward- prije nego što je čovjek s druge strane shvatio i otišao reći Kristini da je preko telefona traži jedan Amerikanac. Bidouz začuje Kristinine korake niz hodnik ka telefonu i pomislim da se po zvuku može zaključiti da ima viske potpetice.

- Halo – reče Kristina. Kad je progovorila začu se iznenadno pucketanje u žici, ali i pored toga Bidouz je mogao osjetiti zadihani, uzbuđeni ton glasa. Kristina se javljala na telefone kao da je očekivala da je svaki telefonski poziv ujedno i poziv na sastanak.
- Zdravo, Kris – reče Bidouz.
- Tko je to?
- Glas Egipta – odgovori Bidouz.
- Walter! – reče Kristina sretno. – Kad si stigao?
- Ovog trenutka – reče Bidouz, slagavši za jedan sat da bi je oraspoločio. – Imaš visoke potpetice?
- Što?
- Imaš cipele na visoke potpetice, zar ne?
- Čekaj sekundu da pogledam – reče Kristina. Onda nakon kratke pauze. – Zar si postao vidovit u Kairu?

Bidouz se nasmije. – Poluistočnjačke čarolije – reče. - Donio sam nešto zaliha.

Gdje ćemo na ručak?

- Waltere - uzviknu Kristina. – Očajna sam.
- Već imaš zakazano?
- Kad ćeš se naučiti poslati brzojav?
- U redu – reče Bidouz nemarno. On je pazio da mu glas nikada ne zvuči razočarano. Znao je da bi Kristina otkazala ovaj sastanak, kad bi ju zamolio, ali isto tako je pazio da ni za što nikada ne moli.
- Kasnije ćemo se naći.
- Kako bi bilo da popijemo nešto popodne?
- Možemo s tim početi – reče Bidouz. – U pet?
- Bolje u pola šest – odgovori Kristina.
- Kod Aleksandra?
- Odlično – reče Kristina. – Ovog puta dolaziš na vrijeme?
- Imaj više razumijevanja – reče Bidouz – prvi dan kad čovjek dođe u grad.
- A tout a l' heure – odgovori Kristina.
- Što ste rekli Ma' am?
- Ove godine već i djeca govore francuski – nasmije se Kristina. – Lijepo je što si se vratio.

Čulo se kako je spustila slušalicu. Bidouz svoju položi lagano i pride prozoru. Gledao je rijeku, razmišljajući kako je ovo prvi put poslije toliko vremena da Kristina nije došla odmah kada bi on stigao u Pariz. Rijeka se činila hladnom, drveće je bilo golo, a nebo je izgledalo kao da je sivo već mjesecima. Ali uza sve to grad je obećavao nešto. Čak ni zimsko vrijeme bez sunca i snijega nije moglo spriječiti Pariz da izgleda pun obećanja.

Ručao je s čovjekom iz A. P. koji se upravo vratio iz Amerike. Čovjek iz A. P. je rekao da u Americi stvari stoje vrlo loše i da bi ga, čak ako bi se hranio u snack baru, koštalo bar jedan i po dolar za ručak i Bidouz bi trebao biti presretan što nije tamo.

Bidouz je stigao nešto kasnije u kafić, ali Kristina još nije došla. Sjeo je na ostakljenu terasu kraj ogromnog prozora, osjećajući kako mu hladnoća zimskog popodneva struju niz rukav. Terasa je bila prepuna žena koje su pile čaj i ljudi koji su čitali večernje novine. Vani, ispod drveća, formirala se mala parada, veterani

neke jedinice iz prvog svjetskog rata, zbijeni, postariji i smrznuti u svojim kaputima, sa zastavama i ordenima, pripremajući se za paradu iza vojne muzike do slavluka, kako bi stavili vijenac suborcima koji su pali u bitkama, a kojih se više nitko nije sjećao. Francuzi – jetko pomisli Bidouz, jer je Kristina zakasnila i popodne nije ispunilo svoja obećanja – uvijek nalaze prilike da zakrče promet.

Imaju neiscrpu zalihu mrtvih koje slave.

On naruči pivo jer je za ručkom puno pio. Isto je tako puno i pojeo u prvo valu halapljivosti poslije egipatske hrane. Osjećao je težinu u želucu i iznenada se osjetio vrlo umoran od svih milja koje je proputovao u posljednjih dvadesetičetiri sata. Poslije tridesetpet godina, pomisli, u večernjoj melankoliji, iako je avion bio brz, zrak miran, a sjedalo udobno, kosti neumoljivo reagiraju na prijedene milje. Napunio je tridesetpet godina prije tri mjeseca i počeo je s nelagodom razmišljati o starosti. Buljio je u svoje lice u ogledalima, primjećujući bore ispod očiju i sijede u bradi kad se brijao. Sjetio se da je čuo da se sprtaši u njegovim godinama brijaju i po dva, tri puta dnevno da menađeri i sportski kritičari ne bi primjetili izdajničke sijede u nezbrijanoj bradi. Možda bi trebalo, pomisli, da ljudi s karijerom u diplomatskoj službi, čine isto. Sedamdeset minus tridesetpet, osaje tridesetpet, pomisli. Ova jednadžba mu je zlosutno padla na pamet, naročito kasno popodne, a sve češće poslije ovog prekretničkog rođendana. Kroz hladno staklo gledao je uskomešane veterane, iza zastava, dok im se dah pomješao s dimom od cigareta dizao u malim oblacima iznad glava. Poželi da već jednom počnu s maršem i odu odavde. «Veteran» je bila riječ koja mi je iznenada zazvučala vrlo neugodno u uhu.

Isto je tako želio da Kristina dođe. Nije bio njen običaj da kasni. Bila je jedna od rijetkih djevojaka koje su uvijek stizale u dogovoreno vrijeme. Nezavisno od toga, prisjetio se da se ona vrlo brzo oblačila i da joj je trebala samo minuta ili dvije da se počešlja. Imala je plavu kosu, kratko ošišanu na pariški način, koja nije pokrivala vrat. Bidouz je počeo misliti o Kristininom vratu i osjećao se bolje. Veselo će se provesti, pomisli. Čovjek ne smije sam sebi dozvoliti da u Parizu bude umoran ili star. Ako ovaj osjećaj postane kroničan, reče sam sebi, otići ću zauvijek.

Počeo je razmišljati o predstojećoj večeri. Običi će nekoliko barova, izbjegavajući svoje prijatelje, i neće puno piti, a zatim će otići u neki bistro na trgu, gdje se

uvijek mogu dobiti debeli «šnici» i gusto crno vino i poslije toga će možda otići u noćni klub gdje se može vidjeti čudni, originalni komad s lutkama i tri mladića koji poslije toga pjevaju šaljive pjesme koje su, što je neuobičajeno za mnoge pjesme po noćnim klubovima, zaisa zvučale šaljivo. Kad čovjek izađe na ulicu poslije njihovog izvođenja, osjeća se ugodno i lijepo i smatra da se tako i treba osjećati u Parizu u dva sata ujutro.

Večer prije puta, odveo je tamo Kristinu. Mogućnost da opet tamo ode prve večeri po povratku, pružila mu je neobjašnjiv, ali ugodan osjećaj planiranog zadovoljstva. Kristina je tada izgledala jako lijepo, bila je najljepša djevojka u prostoriji punoj lijepih žena, a on je čak i plesao prvi put poslije toliko mjeseci. Muziku su sačinjavali pijanista i čovjek koji je izvlačio drhtave, bogate zvukove iz električne gitare, a izvodili su one popularne francuske pjesme koje su uvijek djelovale tako da osjećaš kako je slatka ljubav u gradu, kako je puna tuge i suzdržanog bola.

Sjetio se da je muzika malo rastužila Kristinu, što je bilo čudno za nju i držala ga je za ruku za vrijeme komada i poljubila ga kad su se svjetla ugasila između činova. Na trenutak su joj oči bile pune suza i rekla je: «Što ću raditi bez tebe ova dva mjeseca?» kad joj je rekao da sutra ujutro ide na put. Pomisli, malo sumorno, jer je i njega to pogađalo, da je možda sreća što odlazi jer ona prolazi ovakvu fazu. To je bila ona čeznutljivo – predbračna faza, a takvih se treba čuvati, posebno kasno navečer u Parizu u poluosvjetljenim prostorijama gdje pijanisti i električne gitare sviraju pjesme o palom lišću i ugašenim ljubavima i ljubavnicima koje su razdvojili ratovi.

Bidouz je već jednom bio oženjen i smatrao je da je to za sad dovoljno. Ženama je cilj da proizvode djecu, a kada bi njihovi muževi bili pozvani na drugi kraj zemlje na tri ili četiri mjeseca po službenoj dužnosti, onda se dure ili se uhvate pića ili drugih muškaraca.

Kristina ga je malo iznenadila. Čeznju čovjek ne bi očekivao od nje. On ju je poznavao iako ne tako dobro, još od vremena kad je stigla iz SAD- a, prije četiri godine. Bila je fotomodel i bila je dovoljno lijepa da uspješno radi taj posao, samo se, kao što je rekla, osjećala glupo dok je radila moderne, tupave, seksualne grimase koje su tražili od nje. Znala je pisati na mašini, znala je stenografiju i pronalazila je manje poslove kod američkih poslovnih ljudi koji su dolazili na

mjesec, dva u Pariz. Odmah je naučila francuski, vozila je auto, a s vremena na vrijeme je imala neobične poslove kao pratilja starijih američkih dama koje su htjele obići različite dvorce ili Švicarsku. Izgledala je kao da joj san nikad nije potreban (čak i sada je imala samo dvadesetišest godina) i ostajala bi po čitavu noć s društvom i išla je na sve pozive i imala je, koliko je Bidouz znao, avanture s dva njegova prijatelja – jednim privatnim fotoreporterom i jednim pilotom u zrakoplovnoj transporoj kompaniji koji je poginuo u sudaru kod Frankfurta. Mogao si joj telefonirati u bilo koje doba dana ili noći, a da se ne naljuti, a i dovesti je u bilokakvo društvo i biti zadovoljan kako se u njemu snalazi. Uvijek je znala u kojem bircu se pjeva šlager sezone i tko pjeva u kojem noćnom klubu i kojeg novog slikara treba vidjeti, tko se nalazi u gradu i tko će doći iduće nedjelje, koji su mali hoteli izvan Pariza ugodni za ručak ili vikend. Ona očigledno nije imala mnogo novaca, ali se lijepo oblačila, dovoljno francuski, da bi joj se divili francuski prijatelji, a ipak ne toliko francuski da bi Amerikanci posumnjali kako pokušava izgledati kao Europljanka. Sve u svemu, iako nije više bila djevojka koja bi se svidjela vašoj baki, bila je kao što joj je Bidouz jednom rekao, ukras pometenim, nemirnim godinama druge polovice dvadesetog stoljeća.

Veterani su napokon krenuli, zastave su se lako vijorile u sumraku kad je mala parada zaokrenula pored ureda Trans World Airwaysa i pošla niz Elizejske poljane. Bidouz ih je promatrao neodređeno razmišljajući o drugim paradam, drugim zastavama. Onda ugleda Kristinu kako popreko prelazi ulicu, brzo, sigurna u sebe usred prometa. Može ona ostati u Europi čitav život, pomisli Bidouz, osmjehujući se posmatrajući je, a dovoljno će biti da napravi samo deset koraka i svi će znati da je rođena s druge strane Oceana.

On ustane kad je ona otvorila vrata od terase. Bila je gologlava i Bidouz primjeti da joj je kosa mnogo tamnija nego što je se sjećao i duža. On je poljubi u oba obraza kad ona priđe stolu. - Dobro došla, - reče – u francuskom stilu.

Ona ga lagano zagrlji. – Pa, eto, - reče – evo nas opet.

Ona sjedne, otkopča kaput i osmjehne mu se preko stola. Obrazi su joj bili rumeni od hladnoće, a oči su joj sjale, izgledala je blistavo mladenački.

- Duh Pariza, - reče Bidouz, dodirnuvši joj ruku što je ležala na stolu – američki odsjek. Što ćemo piti?
- Čaj, molim. Drago mi je da te vidim.

- Čaj? – Bidouz se namršti. - Nije ti dobro?
- Ne, - Kristina odmahne glavom. – Samo želim čaj.
- To nije nikakvo piće za doček putnika – reče Bidouz.
- S limunom, molim – reče Kristina

Bidouz slegne ramenima i naruči kod konobara čaj.

- Kako je bilo u Egiptu? – zapita Kristina.
- Zar sam bio u Egiptu? – Bidouz pogleda Kristinu uživajući u njenom licu.
- Tako je bar pisalo u novinama.
- Oh, da – reče Bidouz. – Novi svijet koji se bori za opstanak – reče dubokim i stručnim glasom. – Prekasno za feudalizam, a prerano za demokraciju...

Kristina napravi grimasu. – Divne fraze za arhiv State Departementa – reče. – Mislim, ovako uz piće, kakav je Egipat?

- Sunčan i tužan – odgovori Bidouz. – Poslije dva tjedna provedena u Kairu žališ svakoga. A Pariz?
- Prekasno za demokraciju – odgovori Kristina – prerano za feudalizam.

Bidouz se osmjehne, nagne se preko stola i nježno ju poljubi.

- Mislim, ovako uz poljubac – reče – kakav je Pariz?
- Isti – odgovori Kristina. Oklijevala je. – Skoro isti.
- Koga sve ima?
- Staro društvo – nemarno reče Kristina. – Uobičajeni sretni beskičnici Charles, Boris, Ana, Teddy...

Teddy je bio privatni fotoreporter. – Često ga vidiš? – zapita usput Bidouz.

- A? – Kristina se neprimjetno osmjehne.
- Samo provjeravam – osmjehne se i Bidouz.
- Ne, ne viđam ga - reče Kristina. – Njegova Grkinja je ovdje.
- Još uvijek Grkinja?
- Još uvijek Grkinja – odgovori Kristina.

Konobar dođe i stavi čaj pred nju. Ona naliže u šalicu i iscijedi limun. Imala je duge, spretne prste i Bidouz primjeti da više ne koristi lak za nokte jarke boje.

- Tvoja kosa – upita – što si napravila?

Kristina odsutno dotakne kosu. – Oh, - reče – zar si primjetio?

- Gdje su dojučerašnje plavuše?

- Odlučila sam biti prirodna – Kristina promješa čaj. – Da vidim kako to izgleda, za promjenu. Sviđa ti se ?
- Još ne znam. I duža je također.
- Aha. Za zimu. Uvijek mi je hladno po vratu. Ljudi kažu da ovako izgledam mlađa.
- Apsolutno su u pravu – reče Bidouz – Sada izgledaš kao da imaš jedanaest godina.

Kristina se osmjehne i podigne šalicu. – Za one koji se vraćaju. – reče.

- Ne primam čaj za zdravicu – odgovori Bidouz.
- Ti si formalista, čovjek koji voli alkohol - reče Kristina i nastavi mirno piti čaj.
- E, sada, - reče Bidouz - da se dogovorimo za večeras. Mislio sam da izbjegnemo naše drage prijatelje i odemo na večeru na ono mjesto na trgu, jer umirem za šniclom, a poslije toga... – on prekine. – U čemu je stvar? Zar ne možemo večerati zajedno?
- Ne, nije baš tako – Kristina je oborene glave lagano miješala čaj. – Imam sastanak...
- Otkazi ga. – odgovori spremno Bidouz. – Otkazi svinji.
- Ne mogu, zaista – Kristina ga ozbiljno pogleda. – On se može ovdje pojaviti svakog trena.
- Oh – kimnu glavom Bidouz.- To je već nešto drugo, zar ne? –
- Da.
- Zar ga se ne možemo otarasiti?
- Ne – odgovori Kristina. – Ne možemo.
- Nema toga koga se čovjek ne može otarasiti. – reče Bidouz. – Stari prijatelj, reći ćeš, koji se vratio iz užasa pustinje, koji je jedva izbjegao dizenteriju i vjerske ratove, potrebna mu je utjeha, reći ćeš i nježna pažnja za njegove napete živce i tako dalje.

Kristina se smješila, ali je odmahivla glavom.

- Žao mi je – reče - ne može.
- Hoćeš da ja to napravim? – upita Bidouz – Kao muškarac muškarcu: slušaj prijatelju, mi smo odrasli, civilizirani ljudi, tako nešto?
- Ne – reče Kristina.

- Zašto? – zapita Bidouz svjestan da krši do sada ljubomorno čuvano pravilo da ne moli ni za što. – Zašto ne možemo?
 - Zato što ne želim – odgovori Kristina.
 - Oh – reče Bidouz – znači tako vjetar puše.
 - Donekle – tiho promrsi Kristina – u tom pravcu. Možemo svi zajedno večerati. Nas troje. On je vrlo ugodan čovjek. Dopast će ti se.
 - Ne volim ni jednog muškarca prve večeri u Parizu – odgovori Bidouz.
- Šutjeli su na trenutak dok se Bidouz prisjećao onih vremena kad bi Kristina odgovorila preko telefona « Nije u redu, ali ja ću ga se otarasiti. Nađemo se u osam» Teško je bilo vjerovati, sjedeći preko puta nje i primjećujući da ne postoji neka posebna promjena u načinu na koji ga gleda ni u načinu na koji je dotakla njegovu ruku da tako nešto ne bi mogla i sljedećeg trenutka.
- Dva mjeseca je puno vremena, zar ne? – reče Bidouz. - U Parizu.
 - Ne - odgovori Kristina. – Nije dugačko. U Parizu ili bilo gdje drugdje.
 - Zdravo Kristina! – Visok, prilično krupan, mlad čovjek, nasmijan i plav stajao je kraj stola držeći šešir u ruci. – Našao sam ovaj lokal – on se sagne i poljubi ju u čelo.

Bidouz ustane.

- Jack – reče Kristina – ovo je Walter Bidouz. John Heyslip. Dr Heyslip.

Dva se muškarca rukovaše.

- Ona je kirurg – reče Kristina dok je Heyslip pružao svoj šešir i kapu konobaru i sjedao pokraj nje.
- Zamalo mu je Life prošle godine objavio sliku zbog nečeg što je napravio s bubrezima. Za trideset godina bit će vrlo poznat.

Heyslip se nasmije. Bio je krupan, spokojan, samopouzdan čovjek, koji je sličio na atletu, a vjerojatno je bio stariji nego što je izgledao. I na prvi pogled je Bidouz mogao vidjeti što taj čovjek osjeća prema Kristini. Heyslip u tom pogledu nije ništa krio.

- Što ćete piti doktore? - zapita Bidouz.
- Limunadu molim.
- Un citron presse – reče Bidouz konobaru. - On radoznalo pogleda Kristinu, ali ona je bila ozbiljna.

- Jack ne pije. – reče Kristina. – Kaže da to nije lijepo za ljude koji žive od toga da sijeku druge ljude.
- Kad odem u penziju – reče vedro Heyslip – utopit ću se u piću, ruke će mi drhtati kao lišće na vjetru. – Okrene se Bidouzu. Vidjelo se da mu je teško odvojiti pogled od Kristine. – Jeste se lijepo proveli u Egiptu? – upita.
- Oh – reče Bidouz iznenađeno. – Vi znate da sam bio u Egiptu.
- Kristina mi je sve ispričala o vama. – reče Heyslip.
- Svečano se kunem da sam htio mjesec dana ne spominjati Egipat kad se vratim ovdje. reče Bidouz.

Heyslip se nasmije. Imao je prigušen, spontan smijeh i lice mu je bilo prijateljsko i otvoreno. – Znam kako se osjećate. – reče – Isto kao i ja prema bolnici.

- Gdje je bolnica? – upita Bidouz.
- Sitl - odgovori brzo Kristina.
- Koliko ste već ovdje? - Bidouz primjeti kako ga Kristina gleda iskosa.
- Tri tjedna – odgovori Heyslip. On se okrene opet prema Kristini kao da mu je jedino u tom položaju bilo ugodno. – Što se sve može dogoditi u tri tjedna, Bože! – on potapša Kristinu po ruci i opet se nasmije. – Još jedan tjedan i opet natrag u bolnicu.
- Ovdje ste radi zadovoljstva ili službeno? - upita Bidouz, padajući bespomoćno u šablonu razgovora svih Amerikanaca koji se sretnu u inozemstvu.
- I jedno i drugo pomalo – odgovori Heyslip. – Održavala se konferencija kirurga kojoj sam prisustvovao, a uz to sam obišao nekoliko bolnica.
- Što sada mislite o francuskoj medicini pošto ste imali prilike nešto vidjeti? - Profesionalna zainteresiranost kod Bidouza odmah je stupila u akciju.
- Pa... – Heyslip uspije na trenutak odmaknuti pogled od Kristine. – Oni rade drugačije od nas. Intuitivno. Nemaju novac koji mi imamo ili novac za istraživanja, oni to moraju nadoknaditi intuicijom i pronicljivošću. – On se osmjehne. – Ako se razbolite g. Bidouz, - reče on – slobodnoim se prepustite. Dobro će vas liječiti kao bilo gdje drugdje.
- Ja se osjećam dobro- reče Bidouz i onda osjeti da je to idiotski što je rekao. Razgovor mu je bio neugodan ne zbog onog što je rečeno, nego zbog načina na koji ovaj čovjek tako neskriveno i zaljubljeno promatra Kristinu. Nastane

mala pauza i Bidouz je osjećao da će ukoliko je ne prekine, zauvijek ostati šutjeti. – Jeste razgledali grad? – zapita tupo.

- Ne toliko koliko bih želio – odgovori Heyslip. – Samo nešto po Parizu. Ove bih godine htio otići malo na jug. U ono mjesto o kojem Kristina stalno priča Saint Paul de Vans. Mislim da se sasvim razlikuje od Sitla u svemu što čovjek može poželjeti, a da se ipak može dobiti tekuća voda i pristojna hrana. Vi ste bili tamo, zar ne, g Bidouz?
- Da. – odgovori Bidouz.
- Rekla mi je Kristina – reče Heyslip. – Oh. Hvala, - reče konobaru koji mu je donio limunadu.

Bidouz pogleda Kristinu. Oni su tamo proveli tjedan dana zajedno početkom jeseni. Pitao se, što je u stvari ispričala doktoru.

- Idući put ići ćemo tamo – rče Heyslip.
- Oh – odgovori Bidouz primjetivši ono «ćemo» i pitajući se koga to uključuje.
- Planirate uskoro opet doći?
- Kroz tri godine – Heyslip je pažljivo vadio led iz svoje limunade i stavljao na tanjurić. – Mislim da ću moći pobjeći na šest tjedana svake treće godine. Preko ljeta ljudi nisu toliko bolesni. – On ustade. – Ispričajte me. – reče - ali moram obaviti neke telefonske razgovore.
- Dolje i desno – reče Kristina. Žena će ti dati brojeve. Ona govori engleski. Heyslip se nasmije. – Kristina nema povjerenja u moj francuski. – reče. On pođe i zastane. – Iskreno se nadam da ćete nam se moći pridružiti na večeri g. Bidouz.
- Pa, - reče Bidouz – ne obavezujući se, obećao sam da ću se naći s nekim ljudima. Ali vidjet ću što mogu učiniti.
- Dobro – Heyslip lagano dotakne Kristinu po ramenu kao da se na neki način hoće okuražiti i krene između stolova.

Bidouz ga je promatrao nezadovoljno razmišljajući. Pa, prvo, ja bolje izgledam.

Onda se okrene Kristini. Ona je žličicom odsutno mješala listiće čaja na dnu šalice. – Zato je kosa duga i prirodna. - reče Bidouz. – Zar ne?

- Zato – Kristina nastavi mješati listiće.
- I lak za nokte?
- I lak za nokte.
- I čaj?

- I čaj.
- Što si mu sve rekla za Saint Paul de Vans
- Sve.
- Digni pogled s te proklete šalice!

Kristina lagano spusti žličicu i podigne glavu. Oči su joj blistale, ali se nije ništa moglo vidjeti, a usta su joj bila s naporom stisnuta.

- Što misliš pod tim «sve»? – upita Bidouz.
- Sve.
- Zašto?
- Zato što od njega ne moram ništa skrivati.
- Koliko ga poznaješ?
- Čuo si – odgovori Kristina. Tri tjedna. Jedan moj prijatelj iz New Yorka mu je rekao da me potraži.
- Što ćeš napraviti s njim?

Kristina ga pogleda direktno u oči. – Udajem se za njega idućeg tjedna i onda s njim odlazim u Sitl.

- I vratit ćeš se kroz tri godine na šest tjedana preko ljeta zato što ljudi u toj sezoni manje oboljevaju. – reče Bidouz.
- Točno.
- I to je u redu?
- Da.
- Rekla si to tako prkosno. – reče Bidouz.
- Nemoj se praviti važan prema meni. – grubo reče Kristina. Za mene je s tim sve svršeno.
- Konobar! – uzviknu Bidouz - donesite mi whiskey, molim vas – rekao je to na engleski jer je na trenutak zaboravio gdje se nalazi. – A, ti – obrati se Kristini – za ime Boga, popij nešto.
- Još jedan čaj – odgovori Kristina.
- Da, madam – odgovori konobar i ode.
- Hoćeš mi odgovoriti nešto? – upita Bidouz.
- Da.
- Da li ću dobiti iskren odgovor?
- Da.

Bidouz duboko uzdahne i pogleda kroz prozor. Prolazio je čovjek u kišnom ogrtaču i čitao novine odmahujući glavom.

- U redu – reč Bidouz. – Što to nalaziš na njemu?
- Što očekuješ da ti kažem na to? – zapita Kristina. – On je nježan, dobar, koristan čovjek. I znaš što još?
- Što još?
- On me voli – rekla je to tiho. Za svo vrijeme što su bili zajedno Bidouz nije čuo da je ikad upotrijebila tu riječ. – On me voli – ponovi Kristina nečujno.
- Primijetio sam – reče Bidouz. – Beskrajno.
- Beskrajno – odgovori Kristina.
- Dopusti da te nešto pitam – reče Bidouz. - Da li bi htjela sada sa mnom ustati od stola i biti sa mnom noćas?

Kristina odgurne svoju šalicu okrećući je zamišljeno. – Da – reče.

- Ali nećeš? – nastavi Bidouz.
- Ne.
- Zašto?
- Razgovarajmo o nečem drugom – reče Kristina. – Gdje ćeš sljedeće putovati? Kenija? Bonn? Tokio?
- Zašto ne?
- Zato što sam umorna od takvih ljudi kao što si ti. – reče jasno Kristina. – Umorna sam od dopisnika, pilota i mladih državnika koji obećavaju. Umorna sam od svih briljantnih mladih ljudi koji stalno negdje idu izvještavati o revoluciji ili pregovaraju ili umiru u ratu. Umorna sam od aerodroma. I umorna sam od ispraćaja ljudi. Umorna sam jer ne smijem plakati dok avion ne poleti. Umorna sam jer uvijek moram biti točna. Umorna sam jer moram odgovarati na telefon. Umorna sam od svih maminih međunarodnih mezimaca. Umorna sam od večera s ljudima koje sam voljela i od pristojnosti prema njihovim Grkinjama. Umorna sam od šetanja iz ruke u ruku. Umorna sam od toga što više volim ljude nego oni mene. Je li to odgovor na tvoje pitanje?
- Više – manje - reče Bidouz. Bio je iznenađen što im nitko sa susjednih stolova nije poklanjao više pažnje.

- Kad si otišao za Egipat – nastavi Kristina tihim glasom – odlučila sam. Oslonila sam se na žičanu ogradu i promatrala kako pune te odvratne avione, s upaljenim svjetlima, obrisala sam suze i odlučila. Sljedeći put će netko drugi biti žalostan kad ja budem odlazila.
- I našla si ga.
- I našla sam ga – reče resko Kristina. – I neću ga žalostiti.
- Bidouz je uhvati za ruke. One su mlitavo ležale u njegovim. - Kris... – reče. Ona je gledala kroz prozor. Sjedila je, a njezin se odraz vidio u polumraku prozora, čista i mlada, neumoljiva, zbunjeno ga podsjećajući na to kad ju je prvi put sreo i na sve najbolje djevojke koje je ikada poznao i na to kako je izgledala pored njega na jutarnjem jesenjem sunčevom svjetlu koje je probijalo, samo prije tri mjeseca, u hotelsku sobu na jugu, koja je gledala sivkaste Alpe i udaljeno more. Držeći njene ruke, sa njemu poznatim dodirom djevojačkih prstiju on pomisli da će sve biti drukčije samo ako ju uspije nagovoriti da okrene glavu.
- Kris... – prošaputa. Ali ona ne okrene glavu. – Piši mi u Sitl – reče, gledajući kroz prozor koji je bio prošaran vlagom i u kome su se ukrštavala svjetla iz kafića i svjetla iz susjednog restorana, uveličana i iskrivljena. Bidouz spusti njene ruke. Nije se potrudila pokrenuti ih. Ležale su pred njom, s blijedim lakom za nokte s prigušenim sjajem na tamnom drvenom stolu. Bidouz ustane – bolje da odem - bilo mu je teško govoriti, a glas mu je zvučao čudno i njemu samom i on pomisli: «Bože, postajem senilan, zaplakat ću u restoranu» – Ne želim čekati račun. Reci tvom prijatelju da žalim, ali da vam se ne mogu pridružiti za večeru i da se ispričavam što ostavljam račun.
- To je u redu – reč Kristina tiho. – On će biti sretan da plati.
- Bidouz se nagne i poljubi je prvo u jedan, a onda u drugi obraz. – Zbogom - reče misleći da se osmjehuje. – U francuskom stilu. Brzo uze svoj kaput i izađe. Prođe pored ureda Trans World Airways i izađe na veliki bulevar i zaokrene iza ugla gdje su prije pola sata skrenuli veterani. Slijepo je hodao ka Savoluku pobjede gdje su svjetlucali listovi lovora u večernjoj izmaglici ispred groba i plamena.

Znao je da je loše ove noći biti sam i da bi trebao otići negdje, telefonirati i pozvati nekog na večeru. On prođe pored dva ili tri telefona i iako je oklijevao pred svakim, nije ušao. Jer u cijelom gradu nije bilo nikoga koga bi poželio vidjeti te noći.